

... alebo o omši ako o pozvaní na cestu zo zeme do Neba.

Liturgia svätej omše je cesta. Je zrkadlom života. Nástrojom spásy. Poďme sa na ňu pozrieť, poďme jej porozumieť, aby sme mohli na ňu vykročiť, aby nás viedla stále hlbšie do Života, ktorý je v Ježišovi Kristovi, našom Pánovi!

Som hriešnik. Úbožiak. Bezmocný a ničotný *zajatec sveta* s perspektívou smrti, ktorá sa ako Damoklov meč vznáša nado mnou. Existuje len Jeden, ktorý môže toto väzenie otvoriť, nový Mojžiš, ktorý naštartoval nový Exodus: Kristus.

„Máme, bratia, smelú dôveru, že vojdeme do Svätyne skrze Ježišovu krv, ²⁰ tou novou a živou cestou, ktorú nám otvoril cez oponu, to jest cez svoje telo“ (Hebr 10,19-20).

„Ježiš mu odpovedal: "Ja som cesta, pravda a život. Nik nepríde k Otcovi, iba cezo mňa"“ (Jn 14,6).

A tak bežím ku Kristovi, do Božieho Chrámu, kde Kristus je aj cestou, aj pravdou, aj životom. Cestou, lebo tam vyučuje. Pravdou, lebo je tam *telesne prítomný* a *konajúci* svoje dielo našej záchrany. Životom, lebo čo sľubuje aj hneď dáva a kam pozýva, tam aj hneď *vovádza* a všetko toto je v Ňom.

Zhromažďujeme sa v kostole ako v novej *arche*, aby sme sa stali súčasťou *Nového Izraela*, ktorý si zhromažďuje, aby ho Kristus previedol cez vodu do plnosti Nebeského Jeruzalema.

„Každý mal gitaru a zlatú čašu plnú kadidla, čo sú modlitby svätých, ⁹ a spievali novú pieseň: "Hoden si vziať knihu a otvoriť jej pečate, lebo si bol zabitý a svojou krvou si Bohu vykúpil ľudí z každého kmeňa, jazyka, ľudu a národa ¹⁰ a urobil si ich kráľovstvom a kňazmi nášmu Bohu; a budú kralovať na zemi"“ (Zjv 5,8-10)

„A videl som vystupovať od východu slnka iného anjela, ktorý mal pečať živého Boha a mohutným hlasom zvolal na štyroch anjelov, ktorí dostali moc škodiť zemi a moru: ³ "Neškodte zemi ani moru, ani stromom, kým neoznačíme na čele služobníkov nášho Boha!" ⁴ A počul som počet označených: stoštyridsaťštyritisíc označených zo všetkých kmeňov synov Izraela“ (Zjv 7,2-4).

Prežehnávame sa v Mene Trojice, pretože Kristus je našou cestou a bránou k Životu a slobode, *Duch* našou Silou a Sprievodcom na ceste, *Otec* cieľom všetkého. V Trojici je naša spása, v Jej Mene sme boli pokrstení a zasvätení Bohu a obsiahli sme od Boha dar Božieho synovstva.

„Chodte teda, učte všetky národy a krstite ich v mene Otca i Syna i Duchu Svätého“ (Mt 28,19).

„Milosť Pána Ježiša Krista a Božia láska i spoločenstvo Svätého Duchu nech je s vami všetkými“ (2 Kor 13,13).

Vyznávame a verejne priznávame svoj hriech a svoju bezmocnosť, neskrývame ho, nezatajujeme ani neospravedľujeme, k čomu by to nakoniec aj bolo, že? Nevyznávame pritom ani tak nejaké konkrétne hriechy. To nie je o tom, že ,Pane, Bože, tak som popáchal nejaké hriechy, tak ma od nich očisti, aby som mohol sláviť svätú omšu – a zajtra a pozajtra zas a stále‘, je to viac vyznanie nášho stavu, v ktorom ako stvorenia a navyše padlé sme: slabí a hriešni ľudia, nepodobní Bohu, neschopní žiť Boží Život, neschopní sami sa z tohto stavu dostať a zachrániť. Sme odkázaní na spásu, na vykúpenie, na záchranu Zhora. Preto o ňu naliehavo prosíme, voláme o príhovor a pomoc aj všetkých anjelov a svätých v Nebi. Preto aj po vyznaní hriechov kňaz nahlas vyjadruje našu túžbu i prosbu: „Nech sa zmiluje nad nami Všemohúci Boh, nech nám hriechy odpustí a privedie nás do života večného“ a my všetci voláme s túžbou a naliehavosťou: Amen!

Celá naša pozornosť sa v tejto chvíli obracia ku Kristovi, ktorý je

naša jediná nádej, jediná spása. **Voláme „Pane, zmiluj sa! Kriste, zmiluj sa! Pane, zmiluj sa!“** Los Angeleský biskup Robert Barron o tomto Kristovom titule píše: „Jedno z najranejších a najzákladnejších kresťanských vyhlásení je: *Iesus Kyrios* (Ježiš je Pán). My o tomto výroku zvykneme premýšľať v „náboženskom“ zmysle ako o duchovnom vyjadrení a tento význam aj naozaj má. No keď túto frázu používali prví kresťania, obsahovala v sebe aj provokatívny politický podtón. V starovekom svete v krajinách okolo Stredozemného mora bol totiž Pánom - tým, ktorému patrila najvyššia oddanosť - cisár. Heslom doby a dôkazom oddanosti boli slová *Kaisar Kyrios* (Cisár je Pán). Keď teda kresťania hovorili, že *Kyrios* je Ježiš, priamo tým sponchyňovali cisára a všetky mocnosti konajúce pod jeho záštitou a v jeho mene. Veľmi teda neprekvapuje, že Pavol strávil veľkú časť svojej služby vo väzení, že (s výnimkou Jána) boli všetci apoštoli umučení a že Cirkev bola po tri storočia pravidelne sužovaná nelútostným prenasledovaním.“ Volanie „Pane, zmiluj sa“, „Kyrie, eleison!“, bolo volaním, ktorým ľud Ríma a Ríše vítal a oslavoval svojho cisára ako svojho boha. Kresťania týmto volaním oslavovali jediného Pána, jediného Boha, Krista – a za toto volanie a túto pravdu i vyznanie ochotne aj zomierali. Po tisícročiach teraz my znova a znova, navzdory svetu, navzdory Diablovej, navzdory všetkým kričme a voláme: *Kyrie, eleison! Pane, zmiluj sa! Kriste, zmiluj sa!* Ty jediný si Pán, Ty jediný si Kráľ, iného nemáme! Takto medzi sebou vítame nášho Krista, nášho Pána a Spasiteľa, takto Mu vyjadrujeme svoju úplnú vernosť a oddanosť, takto o Ňom vydávame svedectvo pred všetkými. A v nedele a sviatky k tomuto volaniu pripájame ešte veľký spev **Sláva Bohu na výsostiach**, oslavujúci celú Trojicu, ktorá nás v Kristovi Bohu zachraňuje!

„Lebo ak svojimi ústami vyznávaš: "Ježiš je Pán!" a vo svojom srdci uveríš, že Boh ho vzkriesil z mŕtvych, budeš spasený. ¹⁰ Lebo srdcom veríme na spravodlivosť a ústami vyznávame na spásu“ (Rim 10,9-10).

„Preto ho Boh nad všetko povýšil a dal mu meno, ktoré je nad každé iné meno, ¹⁰ aby sa na meno Ježiš zohlo každé koleno v nebi, na zemi i v podsvetí ¹¹ a aby každý jazyk vyznával: "Ježiš Kristus je Pán!" na slávu Boha Otca“ (Flp 2,9-11).

V modlitbe dňa sa potom celé spoločenstvo v pokore a prosbe obracia na Krista a hovorí: „Pane, a ku komu by sme išli? Ty máš slová večného života. ⁶⁹ A my sme uverili a spoznali, že ty si Boží Svätý“ (Jn 6,68-69)! A potom, ako učeníci na loďke, prosíme, voláme, kričme: „Pane, zachráň nás, hynieme“ (Mt 8,25)! Kňaz modlitbu prednáša v mene všetkých a všetci sa k nej pripájame svojim srdcom, svojou túžbou i ochotou poslúchnuť slová Jeho Kráľovnej a Matky: „Urobte všetko, čo vám povie!“ (Jn 2,5) – a nahlas aj svojim mocným, silným, veľkým Amen!

„Jednomyselne pozdvihli hlas k Bohu a hovorili: "Pane, ty si stvoril nebo a zem i more a všetko, čo je v nich. ²⁵ Ty si skrze Duchu Svätého ústami svojho služobníka, nášho otca Dávida, povedal: "Prečo sa búria pohanía? Prečo národy snujú plány daromné? ²⁶ Povstávajú pozemskí králi a vladári sa spájajú proti Pánovi a proti jeho Pomazanému." ²⁷ V tomto meste sa naozaj spojili Herodes a Poncius Pilát s pohaniami a s izraelským ľudom proti tvojmu svätému Služobníkovi Ježišovi, ktorého si pomazal, ²⁸ aby vykonalí všetko, čo tvoja ruka a vôľa vopred určili, že sa má stať. ²⁹ A teraz, Pane, pozri na ich hrozby a daj, aby tvoji služobníci hlásali tvoje slovo so všetkou odvahou. ³⁰ Vystri svoju ruku, aby sa skrze meno tvojho svätého Služobníka Ježiša diali uzdravenia, znamenania a divy." ³¹ A keď sa pomodlili, zatriaslo sa miesto, na ktorom boli zhromaždení, všetkých naplnil Svätý Duch a

smelo hlásali Božie slovo“ (Sk 4,24-31).

A tak Kristus vstáva a v **Bohoslužbe slova** vystupuje a pristupuje, ako *Učiteľ* – a my si sadáme ako Jeho *žiaci* a učenici. Sme pripravení vypočuť všetko, čo nám povie a urobiť všetko, čo nám prikáže – plní šťastia a nevýslovnej radosti, že sa nás ujal, že sa nad nami zmlieval, že si nás povolal a vyvolil k spasu a k záchrane! Cítíme sa *ako ľudia, ktorí utekajú pred zúrivým nepriateľom a šťastne sa dostali do evakuačnej zóny a dôstojník im práve dáva pokyny, ako sa nalodiť na vrtníky, ktoré ich odvezú z tej hrôzy do bezpečia*. S presne týmto pocitom aj my sedíme, pripravení počúvať Krista a nechať sa Ním poučiť, čo a ako, aby nás mohol z tohto sveta evakuovať do našej novej Vlasti, ktorá je v Nebi.

„[Pavol] vošiel do synagógy a smelo hovoril; tri mesiace rozprával a presviedčal o Božom kráľovstve. ⁹ Ale keď sa niektorí zatvrdili a neuverili, ba pred zástupom tupili Pánovu cestu, odišiel od nich, oddelil učeníkov a každý deň hovoril v Tyrannovej škole. ¹⁰ To trvalo dva roky, takže všetci, čo bývali v Ázii, Židia i Gréci, počuli Pánovo slovo“ (Sk 19,8-10).

„Vy ho milujete, hoci ste ho nevideli. Ani teraz ho nevidíte, ale veríte a jasáte nevýslovnou radosťou, plnou slávy, ⁹ že dosahujete cieľ svojej viery - spasu duší“ (1 Pt 1,8-9).

Keď Ježiš, hovoriaci a učiaci cez svojich vyvolených *výcvikových seržantov*, kňazov a *dôstojníkov*, biskupov, skončí, je rad na nás: prijať a vykonať všetko, čo nám povedal.

„A slovo aj uskutočňujte, nebuďte len poslucháčmi, ktorí klamú sami seba. ²³ Lebo kto iba počúva slovo a neuskutočňuje ho, podobá sa mužovi, čo si v zrkadle prezerá svoju prirodzenú tvár. ²⁴ Pozrie sa na seba, odíde a hneď zabudne, aký je. ²⁵ Ale kto sa zahľadí do dokonalého zákona slobody a vytrvá, kto nie je zábudlivý poslucháč, ale uskutočňovateľ diela, ten bude blahoslavený pre svoje skutky“ (Jak 1,22-25).

Vo vyznaní viery v nedele a sviatky aj takto otvorene vyjadrujeme, že veríme, poslúchame, že Ježiša i jeho slovo prijímame, úplne a bezvýhradne, bez odvrávania, celým srdcom.

„Bez viery je totiž nemožné páčiť sa Bohu“ (Hebr 11,6).

V modlitbách veriacich (čiže Prosbách) potom znova opakujeme toto naše odhodlanie a pridávame aj pokornú prosbu o Božiu pomoc v tomto uskutočnení Ježišových slov. Sami ich splniť nedokážeme. Veríme ale, že v Ňom hej a že On nám svoju pomoc a všetku svoju silu a moc v tomto diele nijako neodmietne!

„Ja som vinič, vy ste ratolesti. Kto ostáva vo mne a ja v ňom, prináša veľa ovocia; lebo bezo mňa nemôžete nič urobiť. ⁶ Ak niekto neostane vo mne, vyhodí ho von ako ratolesť a uschne. Potom ich pozbierajú, hodia ich do ohňa a zhoria. ⁷ Ak ostanete vo mne a moje slová ostanú vo vás, proste, o čo chcete, a splní sa vám to“ (Jn 15,5-7).

Teraz sme **pripravení vydať sa s Ježišom na cestu**. Pripravná časť omše sa skončila. Začína sa cesta k Otcovi, cesta do Neba!

„Neukáže sa [žiaden človek] pred Pánom s prázdnyimi rukami. ¹⁷ Donesie na obetu, čo bude mať, podľa toho, ako ho požehná Pán, tvoj Boh“ (Dt 16,16-17).

„Máme u Otca zástancu: Ježiša Krista, spravodlivého. ² On je zmiernou obetou za naše hriechy; a nielen za naše, ale aj za hriechy celého sveta“ (1 Jn 2,1-2).

Omša pokračuje obetovaním. Ako by sme mohli predstúpiť pred Pána s prázdnyimi rukami? A ako by sme mohli vojsť do Neba nezmiernení s Otcom? A ako by to mohlo byť bez obety, „ktorú si Ty sám, Bože, vložil do našich rúk“ (porov. liturgia sv. omše) – a ktorou je sám Kristus, jediný a večný, jediný skutočný Baránok Boží?

„Veď bolo aj vhodné, aby sme mali takého veľkňaza: svätého, nevinného, nepoškvrneného, oddeleného od hriešnikov, povýšeného nad nebesia, ²⁷ ktorý nepotrebuje ako veľkňazi deň čo deň prinášať obety najprv za svoje hriechy a potom za hriechy ľudu. On to urobil raz navždy, keď obetoval seba samého“ (Hebr

7,26-27)

Nemáme žiadnu inú obetu, než Krista, aby sme sa s ňou ukázali pred Bohom a našim Otcom. Žiadnu inú ani nepotrebujeme. S ňou teda prichádzame pred Otca, tak ako sami apoštoli v Jeruzaleme a kresťania v prvých dňoch a rokoch Cirkvi, keď na *oltári* Novej Zmluvy uctievali Otca jedinou *Obetou*, obetou Krista.

„Keď sa v Pánov deň zhromaždíte, lámte chlieb a vzdávajte vďaky, keď už ste predtým vyznali svoje priestupky, aby vaša obeta bola čistá. Nikto, kto má nejaký spor so svojim blížnym, sa nemôže spolu s vami zhromažďovať, pokiaľ sa s ním nezmieri, aby tak nepoškvrnil vašu obetu. Lebo Pán sa v tejto veci vyjadril takto: "Na každom mieste a v každom čase mi <treba> prinášať čistú obetu, lebo som veľký kráľ, hovorí Pán, a obdivuhodné je moje meno medzi národmi!“ (Didaché, 50-60 po Kr.)

„Nech sa nik nemýli! Ak niekto nie je pri oltári, nedostane z Božieho chleba“ (sv. Ignác Antiochijský, 107 po Kr.)

„[Kristus] vzal zo stvorených vecí chlieb a vzdával vďaky, hovoriac: „Toto je moje telo.“ Podobne aj kalich, ktorý bol pre nás stvorený, vyhlásil za svoju krv a nazval ju novou obetou novej zmluvy. Cirkev ju prijala od apoštolov a prináša ju na celom svete Bohu“ (Irenej z Lyonu, 2. st.)

K tejto Kristovej obeti sa pripájame, podľa slov Písma, aby sme sa aj my sami stali obetou Bohu spolu s Kristom, mali účasť na Jeho obeti a tým aj na Jeho Živote. Čo sa dá priniesť fyzicky, prinesieme – sviece, kytice, dary pre chudobných, najčastejšie ale peniaze, onen desiatok či dokonca väčší podiel z toho, čo nám Pán požehnal, to prinášame a kladieme pred oltár ako viditeľný znak toho, že nielen toto, ale samých seba, svoje bytie i svoje životy, všetko čo máme a čím sme, pripájame ku Kristovej obeti, aby sme jej mocou aj my sami vystúpili do Neba k Otcovi.

„Mojžiš hovorí: „Neukážeš sa naprázdno pred Pánom, svojim Bohom,“ aby si človek prejavom vďačnosti získal jeho priazeň a dostal od neho odmenu. A obety ako také neboli zrušené. Obetné dary boli aj tam a obetné dary sú aj tu: obety vyvoleného ľudu, obety Cirkvi. Zmenil sa iba druh, lebo ich už neprinášajú otroci, ale slobodní. Pán je jeden a ten istý, ale obeta otrokov má svoj vlastný charakter a obeta slobodných svoj, aby sa aj obetami vyjadrila sloboda. Veď u neho nie je nič ľahostajné ani bez významu ani bez dôvodu. A preto mu zasväcovali desiatky z toho, čo mali. Ale tí, čo dostali slobodu, odovzdali Pánovi do používania všetko, čo majú“ (sv. Irenej z Lyonu, 2. st.)

„Tí, čo majú dostatok a chcú, podľa svojho úsudku dávajú, čo kto chce. A čo sa zozbiera, uloží sa u predstaveného a on podporuje siroty a vdovy a tých, čo sú pre chorobu alebo z inej príčiny v núdzi, ako aj väzňov a pcestných, čo prichádzajú zďaleka, slovom, stará sa o všetkých, čo potrebujú pomoc“ (sv. Justín Apologéta, 2. st.)

„Bratia, pre Božie milosrdenstvo vás prosím, aby ste svoje telá prinášali ako živú, svätú, Bohu milú obetu, ako svoju duchovnú bohoslužbu“ (Rim 12,1).

„Sme aj dedičia: Boží dedičia a Kristovi spoludedičia; pravda, ak s ním trpíme, aby sme s ním boli aj oslávení“ (Rim 8,17).

V prefácii – piesni vďaky – nás Kristus Veľkňaz v osobe celebranta pozýva a volá: „Pán s vami! Hore srdcia Vzdávajte vďaky Pánovi, Bohu nášmu!“ – a s týmito slovami sa vyberáme ako *obetný sprievod*, nesúci obetovaného Baránka Krista a spolu s Ním aj každý celého seba, hore, k Otcovi, k Božiemu Trónu, k Večnej Nebeskej Bohoslužbe v samom Nebi, aby sme sa k nej mocou Kristovej obety už aj sami pridali!

„Potom som videl, a hľa, Baránok stál na vrchu Sion a s ním stoštyridsaťštyritisíc tých, čo mali na čele napísané jeho meno a meno jeho Otca. ² A počul som hlas z neba; bol ako hukot veľkých vôd a rachot mocného hromobitia. Hlas, ktorý som počul, znel, ako keď citaristi hrajú na svojich citarách. ³ A spievali čosi ako novú pieseň pred trónom, pred štyrmi bytosťami a pred starcami. A tú pieseň sa nemohol nik naučiť, iba tých stoštyridsaťštyritisíc

vykúpených zo zeme. ⁴ *To sú tí, čo sa nepoškrvnili so ženami, lebo sú panici. Tí nasledujú Baránka, kamkoľvek ide. Oni sú vykúpení z ľudí ako prvotiny Bohu a Baránkovi*“ (Zjv 14,1-4)

„Do výšav vystúpil, so sebou vzal zajatcov, ľudom dal dary“ (Ef 4,8).

V Eucharistickej modlitbe liturgia dosahuje svoj vrchol. Kristova jediná Obeta sa pre nás stáva prítomnou a my jej účastníkmi. Kristus v Tele Cirkvi prináša a predkladá Otcovi Seba Samého ako Nepoškrvného obetovaného Baránka. V tej chvíli je s nami a okolo nás zhromaždená celá Cirkev, z nášho pohľadu tá minulá, prítomná i budúca i všetka oslávená Cirkev v Nebi aj jej očisťovaná časť v očistci a spolu s nami všetci anjeli. Otec prijíma dokonale Kristovu Obetu a s ňou prijíma aj nás, ktorí sa s ňou spájame a ktorí ju Kristovými rukami (a On našimi v Tele Cirkvi, ktoré si z nás utvoril) prinášame. Nebo a zem sú spojené. Stojíme pred Trónom Otca!

„Štyri bytosti a dvadsiati štyria starci padli pred Baránkom. Každý mal čitaru a zlatú čašu plnú kadidla, čo sú modlitby svätých, ⁹ a spievali novú pieseň: "Hoden si vziať knihu a otvoriť jej pečate, lebo si bol zabitý a svojou krvou si Bohu vykúpil ľudí z každého kmeňa, jazyka, ľudu a národa ¹⁰ a urobil si ich kráľovstvom a kňazmi nášmu Bohu; a budú kraľovať na zemi." ¹¹ Videl som a počul som hlas mnohých anjelov okolo trónu, bytostí a starcov. Boli ich myriady myriád a tisíce tisícov ¹² a volali mohutným hlasom: "Hoden je Baránok, ktorý bol zabitý, prijať moc, bohatstvo a múdrosť, silu, česť, slávu a dobrorečenie." ¹³ A všetko tvorstvo na nebi, na zemi, pod zemou i na mori a všetko, čo je v nich, počul som volať: "Sediacemu na tróne a Baránkovi dobrorečenie a česť, sláva a moc na veky vekov." ¹⁴ A štyri bytosti volali: "Amen." A starci padli a klaňali sa“ (Zjv 5,8-14).

„Boh dokazuje svoju lásku k nám tým, že Kristus zomrel za nás, keď sme boli ešte hriešnici. ⁹ Tým skôr sa teda skrze neho zachránime od hnevu teraz, keď sme už ospravedlnení jeho krvou! ¹⁰ Lebo ak sme boli zmierení s Bohom smrťou jeho Syna vtedy, keď sme boli nepriateľmi, tým skôr už ako zmierení budeme spasení jeho životom“ (Rim 5,8-10).

Plní tejto dôvery, stojaci pred Trónom Otca, prednášame v samej Eucharistickej modlitbe svoje prosby Bohu a prihovárame sa „za všetkých a za všetko“ (liturgia sv. Jána Zlatoústeho): za Cirkev, za seba, za katechumenov, za biskupov a kňazov i za Kristovho námestníka v úrade Petra, za všetkých živých, za celý svet, za zosnulých,... za všetko. Všetko v tejto modlitbe prinášame spolu s Jedinou Obetou Krista k Trónu Otca a za všetko toto prosíme skrze Krista, s Kristom a v Kristovi.

Touto **doxológiou**, posledným oslavným volaním Eucharistickej modlitby, doznieva tento slávny vrchol liturgie. A my s radosťou prijímame ovocie Obety, ktorú sme Bohu priniesli a v nej sami boli Kristom prinesení pred Trón Otca.

„Pozrite, akú veľkú lásku nám daroval Otec: voláme sa Božími deťmi a nimi aj sme. Preto nás svet nepozná, že nepoznal jeho. ² Milovaní, teraz sme Božími deťmi, a ešte sa neukázalo, čím budeme. Vieme však, že keď sa on zjaví, budeme mu podobní, lebo ho budeme vidieť takého, aký je“ (1 Jn 3,1-2).

V modlitbe Pána sa odvažujeme nazvať Boha svojim Otcom. Kristus nás zmieril s Otcom a v ňom nám Otec nielen odpustil a zmieril nás so sebou, ale *adoptoval nás* a prijal nás za svoje vlastné deti, svojich vlastných synov a dcéry, spoludedičov Kráľovstva s Kristom.

„Ved' v ňom si nás ešte pred stvorením sveta vyvolil, aby sme boli pred jeho tvárou svätí a nepoškrvnení v láske; ⁵ on nás podľa dobrotivého rozhodnutia svojej vôle predurčil, aby sme sa skrze Ježiša Krista stali jeho adoptovanými synmi ⁶ na chválu a slávu jeho milosti, ktorou nás obdaroval v milovanom Synovi. ⁷ V ňom máme vykúpenie skrze jeho krv, odpustenie hriechov, podľa bohatstva jeho milosti“ (Ef 1,4-7).

„Lebo ktorých predpoznal, tých aj predurčil, že sa stanú

podobnými obrazu jeho Syna, aby on bol prvorođený medzi mnohými bratmi“ (Rim 8,29).

Obrad pokoja nás potom upriamuje aj na seba navzájom. Ved' ak je Boh náš Otec, potom my všetci sme bratia. A ak je Boh skutočne náš *skutočný Otec*, potom sme aj my skutočné *skutoční* bratia a sestry, *skutoční* a opravdiví súrodenci, *skutočná* a opravdivá rodina, pokrvní nie podľa tela, ale podľa Krvi samého Krista! Sme teda Rodina a ako takí sa odteraz k sebe správame, správať budeme a už nikdy nijako inak – ved' ako by sme aj mohli? Ak by sme jeden druhého neprijímali ako súrodencov a milovaných bratov a sestry, potom by sme ani Boha neprijímali ako svojho Otca. A potom by sme samých seba vylúčili ako z Neba, tak z liturgie, ktorá sa okolo nás práve slávi!

„Vy všetci ste bratia. ⁹ Ani Otcom [preto] nevolajte nikoho na zemi, lebo len jeden je váš Otec, ten nebeský“ (Mt 23,8-9).

„Podľa tohto sa dajú rozoznať Božie deti od detí diablových: kto nekoná spravodlivo, nie je z Boha; ani ten, kto nemiluje svojho brata. My vieme, že sme prešli zo smrti do života, lebo milujeme bratov. Kto nemiluje, ostáva v smrti. Ak niekto povie: "Milujem Boha," a nenávidí svojho brata, je luhár. Ved' kto nemiluje brata, ktorého vidí, nemôže milovať Boha, ktorého nevidí“ (1 Jn 3,10.14; 4,20).

„Teda už nie ste cudzinci ani prišelci, ale ste spoluobčania svätých a patríte do Božej rodiny“ (Ef 2,19)

Táto Rodina Cirkvi je Nebom. Ak do nej teda patríme, môžeme vojsť do Neba, pridať sa k nej, byť navždy jej súčasťou.

Prichádza záverečný bod obety – obetná hostina. Bez toho žiadna obeta nie je zavŕšená. Ak má byť úplná, musí nasledovať obetná hostina, pri ktorej by účastníci „*mohli hľadiet na Boha [a] potom jedli a pili (z obetovaného)*“ (Ex 24,11). Ako členovia Rodiny Boha smieme pristúpiť k Božiemu Stolu a mať účasť na Hostine Neba.

Lámanie Chleba – ktorý je v tej chvíli už len a jedine Kristovým Telom, samým Kristom, Obetovaným Baránkom – je prípravou na túto Hostinu. Počas prípravy sa modlíme k Baránkovi, spievame Kristovi a oslavujeme i vítame Ho podobne ako v úvode omše, slovami *zmluj sa!* To, o čo sme vtedy žiadali – aby prišiel sa zachránil nás a vzal k sebe do Neba – sa totiž ide práve uskutočniť! Chlieb Života, ktorým sa Kristus pre nás práve stal, je pripravený a s Ním splnenie všetkého, čo Ježiš prisľúbil!

„Ježiš im povedal: "Veru, veru, hovorím vám: Ak nebudete jesť telo Syna človeka a piť jeho krv, nebudete mať v sebe život. ⁵⁴ Kto je moje telo a pije moju krv, má večný život a ja ho vzkriesim v posledný deň. ⁵⁵ Lebo moje telo je pravý pokrm a moja krv je pravý nápoj. ⁵⁶ Kto je moje telo a pije moju krv, ostáva vo mne a ja v ňom. ⁵⁷ Ako mňa poslal živý Otec a ja žijem z Otca, aj ten, čo mňa je, bude žiť zo mňa. ⁵⁸ Toto je ten chlieb, ktorý zostúpil z neba, a nie aký jedli otcovia a pomreli. Kto je tento chlieb, bude žiť naveky“ (Jn 6,53-58).

Hľa, Baránok Boží! Kľačíme a klaníme sa Kristovi, pretože On je Boh a sám Boh Ježiš Kristus je teraz pred nami, aby nás, uzmiernených Jeho Obetou, nasýtil a zbožštil svojim Telom. Je hoden našej poklony a všetkej slávy!

„Potom som videl; a hľa, veľký zástup, ktorý nik nemohol spočítať, zo všetkých národov, kmeňov, plemien a jazykov. Stáli pred trónom a pred Baránkom, oblečení do bieleho rúcha, v rukách mali palmy ¹⁰ a mohutným hlasom volali: "Spása nášmu Bohu, ktorý sedí na tróne, a Baránkovi!" ¹¹ Všetci anjeli stáli okolo trónu, starcov a štyroch bytostí, padli na tvár pred trónom, klaňali sa Bohu ¹² a volali: "Amen! Dobrorečenie a sláva, múdrosť a vďaka, česť a moc i sila nášmu Bohu na veky vekov. Amen." ¹³ I prehovoril jeden zo starcov a povedal mi: "Kto sú títo oblečení do bieleho rúcha a odkiaľ prišli?" ¹⁴ Povedal som mu: "Pán môj, ty to vieš." A on mi povedal: "To sú tí, čo prichádzajú z veľkého súženia: oprali si rúcha a zbielili ich v Baránkovej krvi. ¹⁵ Preto sú pred Božím trónom a dňom i nocou mu slúžia v jeho chráme. A ten, čo sedí na

tróne, bude prebývať nad nimi. ¹⁶ Už nebudú hladovať ani žízniť, nebude na nich dorážať ani slnko, ani iná horúčosť, ¹⁷ lebo Baránok, čo je v strede pred trónom, bude ich pásť a privedie ich k prameňom vôd života. A Boh im zotrie z očí každú slzu“ (Zjv 7,9-17) – a k tomuto zástupu blažených, ktorí nás už predišli do Vlasti, sa teraz, už o chvíľočku, pripojíme aj my. Kým sa tak ale stane, pripájame sa k nim už teraz v jasavej oslave Boha Otca i nášho Pána a Spasiteľa, Ježiša Krista!

Blažený tí, čo sú pozvaní na Hostinu Baránkovu! Je to výzva, pozvanie, ale aj varovanie – aby si sa na svadobnú hostinu nevotrel bez svadobného rúcha Božej milosti, nepozvaný, lebo si svoje pozvanie premrhal! „Sväté svätým!“, volá už starobylá liturgia v 1. storočí!

„Keď kráľ vošiel pozrieť si hostí, zbadal tam človeka, ktorý nebol oblečený do svadobného odevu. ¹² Povedal mu: „Priateľu, ako si sem mohol vojsť bez svadobného odevu?“ On onemel. ¹³ Tu kráľ povedal sluhom: „Zviažte mu nohy i ruky a vyhodte ho von do tmy; tam bude plač a škripanie zubami.“ ¹⁴ Lebo mnoho je povolaných, ale málo vyvolených.“ (Mt 22,11-14).

„Veď ja som od Pána prijal, čo som vám aj odovzdal, že Pán Ježiš v tú noc, keď bol zradený, vzal chlieb, ²⁴ vzdával vďaka, lámal ho a povedal: „Toto je moje telo, ktoré je pre vás; toto robte na moju pamiatku.“ ²⁵ Podobne po večeri vzal kalich a hovoril: „Tento kalich je nová zmluva v mojej krvi. Toto robte, kedykoľvek ho budete piť, na moju pamiatku.“ ²⁶ A tak vždy, keď budete jesť tento chlieb a piť tento kalich, zvestujete Pánovu smrť, kým nepríde. ²⁷ Kto by teda jedol chlieb alebo pil Pánov kalich nehodne, previní sa proti Pánovmu telu a krvi. ²⁸ Nech teda človek skúma sám seba, a tak je z toho chleba a pije z kalicha. ²⁹ Lebo kto je a pije, a nerozoznáva telo, ten si je a pije odsúdenie“ (1 Kor 11,23-29).

„Sväté svätým, kto je svätý, nech pristúpi, a kto nie je svätý, nech robí pokánie“ (Didaché)

Pane, nie som hoden... Nič sa nemení na tom, že sme stále hriešnici a smrteľníci. Omilostení a zmierení, ale hriešnici. Povýšení a vyzdvihnutí, ale smrteľníci. Nie svojou mocou, nie svojimi zásluhami, ale z čirej a čistej milosti a moci Krista, z milosrdenstva a lásky Boha smieme „s báznou a chvením“ (Flp 2,12) pristúpiť k Božiemu Daru. Osvojujeme si teda slová Písma a s nimi aj postoje z Písma:

„Pane, nie som hoden, aby si vošiel pod moju strechu, ale povedz iba slovo a môj sluha ozdravie“ (Mt 8,8)

„Mýtnik stál celkom vzadu a neodvážil sa ani oči k nebu zdvihnúť, ale bil sa do prs a hovoril: „Bože, buď milostivý mne hriešnemu.“ ¹⁴ Hovorím vám: Tento odišiel domov ospravedlnený“ (Lk 18,13-14).

Prijímanie – obetná hostina – communio, spoločenstvo, jednota s Pánom. Nebo. Áno, presne toto je Nebo. Nebo na zemi. Každý je pozvaný a každý prijíma. Každému sa udeľuje. Každý dostáva všetko, celého Krista, celé jeho bohatstvo, celé Nebo so všetkou Jeho blaženosťou. Všetko toto k Tebe prichádza v Kristovom Tele, v kúsku Nebeskej manny, v Chlebe Života! Každý z toho potom prijíma toľko, koľko prijat' vie a dokáže: Hriešnik odsúdenie. Vlažný nič. Zbožný niečo. Svätý – extázu a vytrženie, vari až vznášanie sa tela, ktoré prekonáva tiaž zeme, tak je mocne prítahované dušou, ktorá už vystúpila až pred samotný Trón Boha!

„Dovoľte mi hovoriť o svätom prijímaní; nemôžem sa zdržať. Je možné, že sú duše, ktoré nerozumejú, čo je to Eucharistia? Ktoré sú necitlivé na Božiu prítomnosť, na tajomné horúce výlevy Svätého Srdca môjho Ježiša? Ó, Srdce Ježišovo! Srdce Lásky! [...] Aký sladký je Ježišov Duch! Ach, čo podnietilo Ježiša, že sa s nami spája týmto okúzľujúcim a podivuhodným spôsobom? Uvažuj: Ježiš - náš pokrm! Ježiš - môj pokrm! ... Darí sa mi len plakať a opakovať: Ježiš, môj pokrm! A v pomyslení, že to Ježiš urobil vo Svojej nesmiernej láske k nám. [...] Ach! Už to dlhšie nevydržím! Nie, nevydržím pri pomyslení, že Ježiš, v celej nádhere Svojho najmilujúcejšieho Srdca a v zázračnom rozpínaní Jeho otcovskej

Lásky, sa takto predstavuje Svojim najnižším stvoreniam. [...] Po sv. prijímaní som cítila, že prichádza Ježiš, a viete, ako som Ho cítila? Najprv, keď som Ho sotva prijala do srdca, rozbúchal ho, ach, tak prudko, že som myslela, že mi vyskočí z hrude. Potom sa ma spýtal, či Ho naozaj milujem. Odpovedala som, „Áno, a Ty ma miluješ?“ Potom sa ma Ježiš dotkol a pobozkal ma a zostala som ako ľahnutá popolom v Jeho prítomnosti“ (sv. Gemma, 19. st.)

Ticho a chválospev. Ak sme boli pripravení – a isto sme si všimli, že sama liturgia je cestou a prípravou, ktorá nás k tomu vedie – potom sme zažili Nebo. Rozkoš a blaženosť Neba, niekto viac, niekto menej, ale zažili. Liturgia nám teraz dáva možnosť v tichu sa chvíľu tešiť z tohto daru, sami v sebe, v hlbokjej intímnosti jednoty s Kristom, ktorú žiadne slová vyjadriť nemôžu. Ale pretože sme súčasne aj spoločenstvo a Eucharistia z nás práve vytvorila Jedno Telo, túžime aj spoločne osláviť Boha za tento ohromný dar. Preto vychádzame zo seba, aby sme spoločne chválospevom s radosťou oslávil Boha za to, čo v nás a pre nás práve vykonal!

Modlitba po prijímaní zhrňuje túto našu vďaku i skúsenosť – všimnime si, ako často spomína, že sme prijali „záloh večnej spásy“, „účasť na živote Boha“, ochutnali prvotiny Neba. A presne to sme zažili a za to Bohu ďakujeme v tejto poslednej modlitbe daného dňa, ktorej po tretí raz prítakávame mocným Amen!

Súčasne sme ale zažili ešte niečo: že totiž akokoľvek sme zažili a okúsili Nebo, ešte stále nie naplno. Ešte stále máme pred sebou cestu. Vchádzame do Neba, vidíme Nebo, ochutnávame Nebo, ale naša cesta doň ešte nie je skončená!

„Bratia, ja si nenamýšľam, že som sa už zmocnil. Ale jedno robím: zabúdam na to, čo je za mnou, a uháňam za tým, čo je pred mnou. ¹⁴ Bežím k cieľu, za víťaznou cenou Božieho povolania zhora v Kristovi Ježišovi. ¹⁵ A všetci dokonali takto zmýšľajme“ (Flp 3,13-15)!

Požehnanie a vyslanie je reakciou na túto skúsenosť. Požehnanie, aby nás Boh na tejto ceste sprevádzal láskou Otca, silou Ducha a prítomnosťou Syna. A potom vyslanie – *idte v mene Božom*. To nie je len nejaké prepustenie, nejaké „už je koniec, môžete ísť.“ To je vyslanie. Ako bojový rozkaz k útoku v armáde. Sme vyslaní a poslaní do sveta, aby sme tam kráčali v Božom mene – čiže ako sám Boh. Aby sme konali a učili sa konať skutky Boha. Aby sme žili a učili sa žiť život Boha. Aby sme vo svete zmýšľali a učili sa zmýšľať zmýšľaním Boha, jeho postojmi, názormi, túžbami, snami, víziami, všetkým. Aby sme išli a milovali a učili sa milovať láskou Boha. Aby sme sa zhromažďovali na ulici aj po domoch a žili a učili sa žiť medzi sebou Trojičnú jednotu Boha. Prečo? Pretože tam trénujeme našu schopnosť žiť Nebo. Tam a jedine tam k nemu napredujeme a vchádzame doň. Ak chceme pri budúcej liturgii ochutnať Nebo viac, vojsť doň hlbšie a ďalej, tréning na to sa odohráva tam, von, kam nás teraz Kristus vysielal, aby sme v jeho mene išli, trénovali a učili sa umeniu byť bohmi na obraz Boha – veď k tomu nás Boh povolal a vykúpil!

„Napodobňujte Boha ako milované deti ² a žite v láske tak, ako aj Kristus miluje nás a vydal seba samého Bohu za nás ako dar a obeť ľúbeznej vône“ (Ef 5,1-2)!

„Potom Ježiš povedal svojim učeníkom: „Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme svoj kríž a nasleduje ma. ²⁵ Lebo kto by si chcel život zachrániť, stratí ho, ale kto stratí svoj život pre mňa, nájde ho. ²⁶ Veď čo osoží človekovi, keby aj celý svet získal, a svojej duši by uškodil?! Alebo za čo vymení človek svoju dušu?! ²⁷ Lebo Syn človeka príde v sláve svojho Otca so svojimi anjelmi a vtedy odplatí každému podľa jeho skutkov“ (Mt 16,24-27).

„Potom vás vydajú na mučenie, budú vás zabíjať, a všetky národy vás budú nenávidieť pre moje meno. ¹⁰ Vtedy mnohí odpadnú a budú sa navzájom udávať a nenávidieť. ¹¹ Vystúpi mnoho falošných prorokov a zvedú mnohých. ¹² A pretože sa rozmnoží nepravosť, v mnohých vychladne láska. ¹³ Ale kto vytrvá do konca, bude spasený“ (Mt 24,9-13). Amen.